

Економічний та культурний потенціал держави

*Романій С.М., ст. викл. кафедри історії та права
ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»
м. Луцьк*

ХОРТИНГ – ІСТОРИЧНА СПАДЩИНА УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА

Фізична культура завжди була і є частиною національної культури будь-якого народу. Українське суспільство – не виключення. Аналізуючи історичну ретроспективу процесу виникнення та розвитку фізичної культури, можна стверджувати, що в різні історичні епохи вона мала військову спрямованість. Нашими пращурами докладено чимало зусиль для виховання та розвитку молоді. І не останню роль у цьому процесі відігравало фізичне виховання: змагальні фізичні вправи та ігри застосовували у побуті, військовій підготовці.

В різні історичні часи на території сучасної України існували різні спільноти людей. У часи, коли гостро стояло питання захисту власної території, виникло українське козацтво – вільне озброєне населення, гордість української нації, чий ідейно-моральний потенціал являється невичерпною скарбницею загартування підростаючих поколінь.

В середині XVI ст. на легендарному острові Хортиця виникла Запорізька Січ – велика фортеця, що була військовим та адміністративним центром козацької спільноти. І вже з перших років свого існування вона майже безперервно вела важку збройну боротьбу із загарбниками, що стало передумовою вироблення однієї з найефективніших систем фізичної підготовки воїнів. З дитинства виховані на народних іграх та забавах міцні, сильні та витривалі чоловіки проходили спеціальну підготовку для утримання свого фізичного стану. Система військово-фізичної підготовки козаків мала такі компоненти: вироблення і розвиток моральних та фізичних якостей на початковому етапі, подальше ведення здорового способу життя на основі народних звичаїв та традицій (загартовування водою, сон під відкритим небом, дотримання церковного посту), використання національних

засобів у військово-фізичній підготовці, зокрема народних видів боротьби: «Навкруги», «Навхрест», «На ременях», «Спас», «Гойдок», «Гопак», який з часом перетворився на народний танок. В «Гопаку» виділяють способи відходів від противника, способи боротьби ногами – «повзунці» – проти нижньої частини тіла, «тинки» – удари для враження середньої частини тіла, «розніжка» – удар в стрибку обома ногами в сторони, «щупак» – удар в стрибку ногами вперед, «пістоль» – удар однією ногою в стрибку в сторону [1].

Саме військово-фізична підготовка козаків в найжорсткіших рукопашних двобоях лягла в основу хортингу – молодого українського бойового мистецтва. Йменується воно на честь місця проведення козацьких двобоїв «хорту» – живого кола козаків, в який вони збиралися для виявлення найкращих у силових здібностях і, звичайно ж, острова «Хортиця» – місця народження козацької доблесті. Засновником хортингу є Едуард Єрмоменко – заслужений працівник фізичної культури і спорту України. Завдяки його плідній роботі з розвитку цього універсального бойового виду мистецтва у 2009 році Міністерством молоді та спорту України хортинг визнаний офіційним видом спорту і вже з 2011 року в якості варіативної складової введений навіть у програму фізичної культури українських загальноосвітніх навчальних закладів [2].

Бойовий хортинг максимально наближений до ММА (Mixed Martial Arts) і не має жодних умовностей і градацій контакту: лише удар, який наніс видиму шкоду супернику, приносить бал. Також дозволяється завершувати поєдинок больовим чи задушливим прийомом. Суттєвою відмінністю даного бойового мистецтва є різноплановість раундів головного розділу «Сутичка» під назвами «Рукопашна сутичка» та «Борцівська сутичка». Вони відрізняються екіпіруванням та арсеналом прийомів, тоді як у інших єдиноборствах раунди проводяться за єдиною схемою. Якщо у когось зі спортсменів не було явної перемоги, то призначається другий раунд комплексного поєдинку. У хортингу існує ще один контактний розділ, змагання з якого проводяться в особистому розряді – «Самозахист», який полягає у демонстрації прийомів самооборони із дозволеною ударною і кидковою технікою за допомогою асистента – умовного суперника. Окрім контактних розділів у цьому

єдиноборстві є умовно-контактний – «Форма», що надає змогу продемонструвати майстерність, виконуючи формальні комплекси бойового хортингу, які поєднують ударну техніку та різноманітні акробатичні елементи, розбивання твердих предметів, використання небойової вогнепальної та незагостреної імітаційної холодної зброї [3].

Таким чином, знайомлячись з цим видом єдиноборств, в уяві постають яскраві фрагменти часів козацької доби, коли мужні та сильні козаки демонстрували свої надвеликі можливості, чим заслужили порівняння з боку істориків з найсильнішими і наймужнішими народами світу.

Українська федерація хортингу має свої осередки у всіх областях країни. Завдяки простим правилам та мінімуму обмежень цей вид спорту завоював прихильність спортсменів багатьох країн світу. За трохи більше ніж 10 років існування хортингу вже були проведені чемпіонати Європи та світу.

Практика застосування бойового хортингу в системі фізичного виховання студентів та курсантів-спортсменів, які займаються у спортивних секціях закладів вищої освіти відображена у багатьох наукових працях засновника даного виду спорту Едуарда Єрмоєнка. Зокрема він зазначає, що система фізичного виховання цієї категорії осіб характеризується ідеологічними основами, які виражають потреби всього суспільства. А одним із основних принципів є принцип зв'язку фізичного виховання з трудовою та оборонною практикою [4].

Отже, підсумовуючи, можна сказати, що в добу козаччини в Україні функціонувала ефективна система народної фізичної культури, основу якої складали віковічні звичаї та традиції українців у справі тілесного, морального і духовного виховання. В системі військово-фізичної підготовки переважали ігрові та змагальні форми використання народних фізичних вправ, які слугували підґрунтям для виникнення і становлення сучасного, доволі молодого виду спорту – хортингу. Окрім розповсюдження світом, має місце його застосування у загальноосвітніх школах та закладах вищої освіти, що в свою чергу сприяє вивченню національних традицій через фізичне виховання та майбутній підготовці до трудової та оборонної практики.

Література:

1. Романій С. М., Невзгода Я. Д. Фізичне виховання в українському козацтві. «Філософсько-педагогічні аспекти формування свідомості технічної інтелігенції»: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції до 200-річчя з дня народження Т. Г. Шевченка та 55-річчя КП ДонНТУ, (Красноармійськ, 12 березня 2014 р.) / КП ДВНЗ ДонНТУ, Красноармійськ, 2014р. – С. 95-100.
2. Крижанівська Т. Хортинг. Народжене в Україні унікальне бойове мистецтво. «Українська правда». 2018р. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2018/04/20/230409/> (дата звернення: 07.12.2023).
3. Всеукраїнські правила змагань з бойового хортингу. URL: [https://combat-horting.org.ua/sites/default/files/1_combat_horting_rules_2021\(6\).pdf](https://combat-horting.org.ua/sites/default/files/1_combat_horting_rules_2021(6).pdf) (дата звернення: 07.12.2023)
4. Єрмоменко Е., Чмелюк В., Біла В., Грищук В. Бойовий хортинг у системі фізичного виховання студентів і курсантів. «Теорія і методика хортингу»: зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2018. – Вип. 9. – 236 с. URL: https://combat-horting.org.ua/sites/default/files/yeromenko_st_22.pdf (дата звернення: 07.12.2023).

*Ширінкін П.Ю., студент спеціальності «прикладна механіка»
Наук.керівник: Фесенко А.М. доц., к.і.н., доцент кафедри філософії
Національного технічного університету України
«КПІ імені Ігоря Сікорського»
м. Київ*

ЕКОНОМІЧНИЙ ТА КУЛЬТУРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Економічні та культурні аспекти впливають на глобальне становище країни. Економічний потенціал є своєрідним резервом, що охоплює всі доступні можливості та ресурси для ефективного використання в господарській сфері. Культурний потенціал представляє собою різноманітні культурні ресурси, призначені для поширення та збереження цінностей.

Культурний потенціал України є надзвичайно багатограним, завдяки